

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

18 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Turcan Anatolie, Cobzac Elena

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui

*Gamanji Nicolai x, născut la xxxxxxxx,
originar și domiciliat în satul xxxxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 04.06.2018 – 13.12.2018;

Instanța de apel: 16.01.2019 – 01.04.2019;

Instanța de recurs: 17.07.2019 – 18.02.2020

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 13 decembrie 2018, *Gamanji Nicolai* a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Codul Penal și a fost încetat procesul penal intentat în privința lui *Gamanji Nicolai xxxx* învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod Penal, în legătură cu liberarea inculpatului de răspunderea penală din motivul schimbării situației.

2. În sentință, prima instanță a constatat că:

Gamanji Nicolai, la 04 mai 2018, în jurul orei 21.45, încălcând prevederile pct. 10 alin. 2 lit. a) și b), 14 lit. a) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, fiind în stare de ebrietate alcoolică avansată, fără a dispune de permis de conducere, în s. Taraclia r. Căușeni, conducea motocicletă de model „Delta YX48Q-1” fără numere de înmatriculare.

Pentru verificarea documentelor, *Nicolai Gamanji* a fost stopat de către colaboratorii de poliție a INP a MAI, la care au apărut suspjecții precum că, acesta se află în stare de ebrietate alcoolică, de aceea ultimului i-a fost

propus să treacă testarea alcooscopică, în rezultatul căreia s-a constatat, că în aerul expirat de către Gamanji Nicolai se conțin 0,84 mg/l de alcool, ceea ce conform prevederilor art. 134¹² CP constituie stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

În ședința de judecată din 27.11.2019, până la începerea cercetării judecătorești, inculpatul Gamanji Nicolai, fiind asistat de apărătorul Andei Bragoi, a înaintat instanței cerere prin care și-a recunoscut integral și necondiționat vina și faptele descrise în rechizitoriu, declarând că nu pretinde administrarea de probe noi solicitând în conformitate cu prevederile art. 364¹ Codul de procedură penală, judecarea cauzei să aibă loc în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, fiind de acord cu încadrarea juridică a faptelor încriminate.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către **procurorul** în Procuratura raionului Căușeni, Sergiu Nimirschi prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Gamanji Nicolai xxxsă fie recunoscut culpabil de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) din Codul penal și să-i fie stabilită pedeapsă, ținând cont de prevederile art.364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, art. 10 CP, în formă de amendă în mărime de 800 unități convenționale.

3.1 În motivarea apelului procurorul a indicat că:

- încorporarea inculpatului în serviciul militar în termen nu este o circumstanță care a schimbat cumva situația inculpatului ori fapta săvârșită de către acesta nu mai prezintă pericol social;

- liberarea de răspundere penală a inculpatului nu va avea un efect de corectare și reeducare a acestuia, totodată practica dată negativ va contribui la sensibilizarea altor persoane care sunt predispuse de a comite astfel de infracțiuni;

- ponderea cazurilor de conducere a mijloacelor de transport în stare de ebrietate alcoolică în Republica Moldova este una alarmantă și că asemenea fapte sunt cauza unui număr mare de accidente rutiere, care au provocat decesul și vătămarea gravă a integrității și sănătății persoanelor, pentru a asigura o politică penală corectă în domeniu și a exclude cazurile în care se ușurează într-o măsură sporită situația făptuitorului, aplicarea art. 58 din Codul penal în privința inculpatului, care a comis infracțiunea prevăzută de art. 264¹ din Codul penal este una inoportună;

- recent au fost operate modificări în Legea penală, în deosebi, ce țin de liberarea de răspundere a persoanelor care au condus mijloace de transport în stare de ebrietate și anume a fost interzisă categoric eliberarea

acestora de răspundere penală cu atragerea la răspundere contravențională (art. 55 CP);

- incorporarea inculpatului în serviciul militar în termen nu va împiedica la executarea pedepsei pentru infracțiunea săvârșită și anume legislatorul a prevăzut ca pedeapsa pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) din Codul penal, pedeapsa în formă de amendă, muncă neremunerată, care poate fi aplicată inclusiv și în privința militarilor în termen, conform modificărilor din art.67 CP, și închisoare, care pot fi executate de către militar în termen și ca rezultat pedeapsa va atinge scopul ei de restabilire a echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 01 aprilie 2019 a fost respins ca nefondat apelul procurorului în Procuratura raionului Căușeni, Nimirschi Sergiu și menținută sentința sentința Judecătorei Căușeni sediul Central, din 13 decembrie 2018.

5. Pentru motivarea soluției, instanța de apel a reținut următoarele:

Analizând în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, instanța de apel de a concluzionat despre existența în acțiunile inculpatului Gamanji Nicolai, a indicilor infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, potrivit elementelor constitutive-conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, care nu deține permis de conducere.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatului, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Instanța de apel a constatat că, prima instanță a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Instanța de apel a notat că, prima instanță a argumentat deplin poziția adoptată, cât din punct de vedere a cercetării în ansamblu a circumstanțelor cauzei, atât și din punct de vedere a prevederilor legale.

Prima instanță corect a constatat oportunitatea încetării procesului penal cu liberarea de răspundere penală a inculpatului Gamanji Nicolai, în

legătură cu schimbarea situației, or, conform stipulărilor art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată cazurile prevăzute în art. 53-60 din Codul penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă, or, potrivit pct. 9) art. 275 Codul de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazurile în care există alte circumstanțe prevăzute de lege care condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală.

Instanța de apel a considerat că, liberarea de la răspundere penală a inculpatului Gamanji Nicolai, constituie în sine acea circumstanță prevăzută în pct. 6 alin. (1) art. 391 Codul procedură penală, care exclude tragerea la răspundere penală a inculpatului, urmând a fi adoptată o sentință de încetare.

Astfel, instanța de apel a reiterat că, ținând cont de faptul că liberarea de la răspundere penală a inculpatului Gamanji Nicolai, constituie în sine acea circumstanță prevăzută în pct. 6 alin. (1) art. 391 Codul procedură penală, care exclude tragerea la răspundere penală a inculpatului, prin urmare, prima instanță legal și rațional a adoptat o sentință de încetare a procesului penal în privința lui Gamanji Nicolai.

Din aceste considerente, instanța de apel a respins alegațiile procurorului cu privire la faptul că, liberarea de răspundere penală nu va avea efect de corectare și reeducare a acestuia, or, vina lui Gamanji Nicolai în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) CP a fost pe deplin dovedită, însă deoarece a intervenit schimbarea situației în privința ultimului, acesta legal a fost liberat de răspunderea penală, cu încetarea procesului penal luând în considerație faptul că anume potrivit art. 58 Cod penal.

Instanța de apel a considerat că, prima instanță corect, legal și întemeiat a emis o sentință de încetare a procesului penal în privința lui Gamanji Nicolai, pe care o consideră echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Instanța de apel nu a reținut nici argumentele procurorului cu referire la faptul că, incorporarea inculpatului în serviciul militar în termen nu va împiedica la executarea pedepsei pentru infracțiunea săvârșită invocând că, legislatorul a prevăzut ca pedeapsa pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) din Codul penal pedeapsa în formă de amendă, muncă neremunerată, care poate fi aplicată inclusiv și în privința militarilor în termen, conform modificărilor din art.67 Cod penal, și închisoare, care pot fi executate de către militar în termen și ca rezultat pedeapsa va atinge scopul ei de restabilire a echității sociale, corectarea și resocializarea

condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Instanța de apel, ținând cont, în deplină măsură, de motivul și gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează situația inculpatului (neavând vârsta de 18 ani a săvârșit pentru prima dată o infracțiune) de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării, consideră că prima instanță încetând procesul penal în privința lui Gamanji Nicolai a emis o sentință întemeiată și echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

6. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, prin care în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei în instanța de apel în alt complet.

6.1. În motivarea recursului ordinar, procurorul a menționat
- decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

În rest a invocat aceleași temeiuri de fapt și de drept în apelul declarat anterior împotriva sentinței Judecătoriei Căușeni, sediul Central din 13 decembrie 2018.

7. Asupra recursului declarat, a fost depusă referință de către avocatul Șevciuc Ana în numele inculpatului Gamanji Nicolai, prin care a expus că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent și respectiv decizia atacată conține motivele legale pe care se întemeiază soluția, considerând astfel, că lipsesc temeiuri de casare considerând inadmisibil recursul înaintat ca fiind vădit nefondat.

8. Judecând recursul declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii instanței de apel, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.434 din Codul de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei ținând seama, după caz, de opinia părților expusă în referință ori în ședință, dacă au participat la ea, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale ori nu este

întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat.

În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În ceea ce privește chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel, acestea se referă la: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, *dacă normele de drept procesual sau penal au fost corect aplicate*.

În sensul prevederilor din art. 414 alin. (1), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și a jurisprudenței naționale, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sânt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea superficială sau motivarea în termeni vagi-evazivi, reprezintă motiv de casare.

Procurorul în recursul ordinar, drept temei pentru declararea recursului a indicat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume cazurile când „*hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*”, criticând decizia instanței de apel în partea menținerii sentinței de încetare a procesului penal în privința lui Gamanji Nicolai xxx, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod Penal, în

legătură cu liberarea inculpatului de răspunderea penală din motivul schimbării situației.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată, în sensul că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar motivele invocate în recursul declarat se acceptă în partea în care se critică *hotărârea atacată prin faptul că nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția* de menținere a sentinței de încetare a procesului penal în privința lui Gamanji Nicolai xxxx, învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod Penal, *din motivul în legătură cu liberarea inculpatului de răspunderea penală din motivul schimbării situației*.

Colegiul penal lărgit ține să menționeze că, în fapt, legiuitorul a dispus că, liberarea de răspundere penală în legătură cu schimbarea situației în conformitate cu art. 58 Cod penal, poate avea loc - numai în condițiile în care: se aplică persoanelor care au comis o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, au săvârșit infracțiunea pentru prima oară, persoana sau fapta săvârșită, datorită schimbării situației, nu mai prezintă pericol social.

Prin urmare, lecturând decizia contestată, Colegiul penal lărgit, constată că, instanța de apel nu a motivat și nu a argumentat în nici un fel temeiurile pentru concluzia sa, referitor la faptul că, prima instanță corect, legal și întemeiat a emis o sentință de încetare a procesului penal în privința lui Gamanji Nicolai, pe care o consideră echitabilă în raport cu circumstanțele cauzei.

Mai mult, instanța de recurs ordinar remarcă și faptul că, instanța de apel nu a reținut și nu a elucidat circumstanțele cauzei prin prisma alegațiilor recurentului expuse în cererea de apel. Instanța de apel nu a răspuns la argumentul procurorului cu privire la circumstanța - *schimbarea situației în privința inculpatului* - reținută de prima instanțe privind fapt ce a condiționat liberarea inculpatului de răspunderea penală potrivit art. 58 Cod penal și încetarea procesului penal în privința acestuia.

Instanța de apel în hotărârea adoptată a constatat doar faptul că încorporarea în serviciul militar ar reprezenta o schimbare de situație, care generează încetarea procesului, limitându-se la o astfel de motivare.

În contextul dat, Colegiul penal lărgit remarcă faptul că chiar și în cazul admiterii circumstanței - *schimbarea situației în privința inculpatului* - instanța de apel urma să motiveze această *schimbare a situației* prin prisma statului inculpatului de militar în termen odată ce conform adevărului nr. 224 din 26.11.2020 ultimul a fost încorporat în serviciul militar în Regimul de rachete antiaeriene din data de 24.10.2020, că infracțiunea săvârșită de

inculpat nu mai prezintă pericol social, precum și alte stări de fapt prin ce ar justifica în sine prezența temeiului aplicării dispozițiilor art. 58 Cod penal - schimbarea situației în privința inculpatului.

Astfel, din cumulul circumstanțelor enunțate, Colegiul penal lărgit, constată că instanța de apel la examinarea cauzei nu a ținut cont de prevederile art. 413 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.

Concomitent, potrivit practicii judiciare constante, la întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Colegiul penal lărgit atestă că aceste norme procesuale obligatorii nu au fost respectate pe deplin de către instanța de apel la judecarea cauzei, din considerentele descrise.

Astfel, instanța de apel nu a soluționat și nu a verificat sub toate aspectele obiectiv și cumulativ circumstanțele de fapt raportate la normele ce guvernează speța, nu a ținut cont de condițiile prevăzute pentru aplicarea prevederilor art. 58 Cod penal, expuse mai sus, or raportat speței instanța de recurs ordinar nu găsește întemeierea circumstanței reținute de către instanțele de fond - încorporarea inculpatului în serviciul militar în termen, ca fiind o circumstanță care a schimbat situația inculpatului or fapta săvârșită de către acesta nu mai prezintă pericol social.

În atare circumstanțe se consideră că, instanța de apel prin evitarea expunerii unei motivări ample și argumentate privind justificarea încetării procesului penal, a admis eroarea prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, care a afectat soluția instanței.

În aceste împrejurări, Colegiul penal lărgit consideră că, erorile comise de către instanța de apel, nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

În consecință, Colegiul penal lărgit consideră că recursul declarat de către procuror urmează a fi admis cu casarea totală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2019 și dispunerea rejudecării cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

9. La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art.436 Cod de procedură penală, care prevăd

procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual - penale asupra motivelor esențiale invocate în apelul apelanților, nominalizate și în prezenta decizie; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate; să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii; să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate; să analizeze la modul convenit prezenta sau lipsa elementelor infracțiunii imputate; să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, și ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2019, în cauza penală în privința lui *Gamanji Nicolai xxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia, nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 26 martie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena